

VIENYBĖ

77 M. 16 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1963 M. GEGUŽES (MAY) 3 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

PIRČIUPIO MOTINA

Salomėja Narkėliūnaitė

Paminklas, kuris prieš trejus metus Lietuvoje iškilo viršum Pirčiupio laukų kaip rūstus karo žiaurybės priminimas, dabar ir vėl dėmesio centre tiek pačioje Lietuvoje, tiek Sovietų Sąjungoje, tiek ir laisvajame pasaulyje, kiek tai liečia lietuvius.

Tasai paminklas iškėlė Lietuvos dailininkų vardą bendrai, o vienam jų atnešė aukščiausią premiją sovietiniame pasaulyje — Lenino premiją.

Paminklo autorius Gediminas Jokubonis.

Vilniškės spaudos pranešimais, patsai autorius labai apsidžiaugė, sužinojęs, kad skulptūra apdovanota premija.

Savo pareiškime spaudai jisai apibūdina tai, ką jisai norėjo savo kūrinyje pavaizduoti: "Pirčiupio Motinos skulptūroje aš ir stengiausi parodyti Žmogaus grožį, atskleisti, kad fašizmo atnešti mirtis ir kančios negali palaužti Žmogaus ir jo pasiryžimo apginti taiką, ramybę, laimę. Stengiausi, kad Pirčiupio Motina būtų perspėjimas visiems — budėkite, kad nepasikartotų karo baisumai, dangaus netemdytų gaisrai, ir šitos mano kūrybinės pastangos, kuklus mano kūrinyje buvo pastebėtas, iškeltas ir dabar atžymėtas didžiojo Lenino vardo premija."

Tame savo pareiškime skulptorius (ir dar keliose vietose) kalba pagal linijos reikalavimus ir net kartoją šabloninę padėką "partijai ir vyriausybei, kuri rūpestingai valdo mūsų meną socialistinio realizmo keliu." Tai primena ir sovietų kosmonautų elgesį, kai jie, vos išlipę iš kosminio laivo, jau dėkoja "partijai ir vyriausybei," įgalinusioms juos tiems žygiams.

Kaip ten bebūtų, skulptoriui ši premija — didelis dalykas ne tik materialiai, bet ir moraliniai. O pats faktas gabios sovietinės propagandos puikiai išnaudojamas politiškai. Kad tasai premijos suteikimas turėjo politinį motyvą, netenka nė kiek abejoti taip, kaip rimti žmonės neabejojo tuo, kad ir Nobelio premija, suteikta šiuo metu jau mirusiems rusų rašytojui Pasternakui, turėjo politinį prieskonį.

Bet iš kitos pusės, kad Lenino premija teko lietuviui skulptoriui, tai tik galima džiaugtis, nes, reikia manyti, kandidatų buvo nemažai ir iš kitų tautų.

Skulptoriaus Jokubonio mokytojas dail. Mikėnas, pas kurį Vilniaus Dailės institute jaunasis menininkas 1952 m. kūrė diplominį darbą "Arklių lenktynės," savo susijaudinimą teišreiškė trumpu sveikinimu savo buvusiam mokinui: "Sveikinu. Labai džiaugiuos."

O apie pačią skulptūrą dail. Mikėnas yra šitaip atsiliepęs:

"Ir per vieną figūrą galima atskleisti didelę idėją, kaip šiuo atveju padarė G. Jokubonis. Tai sunkus skulptoriui uždavinys, bet autorius jį išsprendė. Motinos figūra išraiškinga, gerai perteikia vidinį skausmą; jos formų traktavime, visoje kompozicijoje gyva mūsų liaudies skulptūros tradicijų dvasia. Paminklui parinkta gera vieta, Motina, visas skulptūrinis ansamblis stovi prie kelio, visiems matomas, jis veikia žmones, primena jiems Pirčiupio tragediją..."

Palankių žodžių apie kūrinį yra pasakę ir kiti Lietuvos dailininkai. Visi jie giria Jokubonio kūrinį ir sako, kad jisai visais atžvilgiais pasisekė. Pvz., J. Kėdainis Lit. ir Mene sako, kad kūrinyje esąs neeilinis... "Jam būdingas kompozicijos paprastumas, išplau-

kiąs iš mūsų liaudies meno tradicijų... Per visą figūrą, pagrindinius jos akcentus — veidą ir rankas — išreikštas gilus Motinos liūdesys ir ryžtas. Idėjai išreikšti, o taip pat mūsų klimatinėms sąlygoms parinkta tinkama medžiaga — granitas. Vertikali, aukšta figūra gera dera prie lygus Pirčiupio laukų reljefo."

Tešama 7 psl.

Skulptorius Gediminas Jokubonis

Lietuviai ruošiasi Pasaulinei parodai

Lietuvių Komitetas, vadovaujamas J. Stuko, ruošiasi atstovauti viso pasaulio lietuvių Pasaulinėje Parodoje, kuri įvyks 1964 ir 1965 m. New Yorke.

Yra paaiškėję, kad bus galima gauti paviljoną, kuriame ir lietuviai galėtų išstatyti savo eksponatus drauge su kitomis komunistų pavergtomis tautomis.

Freedom Committee, vadovaujamas amerikiečių, numato įrengti Parodoje Laisvės Paviljoną, kuriame sutilptų apie 10 pavergtų tautų.

Juo daugiau kuri tautybė turės įdomių eksponatų, tuo didesnį plotą tame paviljone gaus. Todėl labai svarbu, kad ir lietuviai surintų kiek galimai daugiau eksponatų.

Freedom Committee numato trims Pabaltijo tautybėms duoti bendrą patalpą. Prieš duotą patalpą, reikia komitetui pateikti eksponatų sąrašus.

Komiteto pirm. J. Stukas Pasaulinėje Parodos reikalais jau pradėjo lankyti didesnes lietuvių kolonijas su informaciniais pranešimais.

Lankydamasis Chicagoje, J. Stukas patyrė, kad visos ten esančios dainos, muzikos ir kitos žymiausios lietuvių meno pajėgos pritarė komiteto darbams ir pasižadėjo dalyvauti 1965 m. Dainos ir Meno Tautiniam Festivalyje.

Lietuvių komitetas Pasaulinėje Parodoje numato suorganizuoti Garbės Komitetą, į kurį norima kviesti Lietuvos diplomatinio personalo, dvasininkų ir bendrinių organizacijų atstovus ir kitus lietuvių tautai nusipelnčius asmenis.

Jau kuris laikas, kai komitetas dirba, susiskirstęs į 10 sekcijų. Kiekvienai sekcijai vadovauja vienas iš komiteto nariu.

Tešama 8 psl.

MES

VYTAUTAS SIRVYDAS

Rašomąsias mašinėles išbandant, amerikiečiai mėgsta kaldinėti žodžius: "Now is the time for all good men to come to the aid of their party." Mintis kaip tik tiksli šiuo momentu visiems, kuriems rūpi Vienybė: iš tikrųjų prisėlino laikas visiems geros valios vienybininkams kooperatingai pečius suremti, nes netikėtai susiklostė sąlygos būtina atmokėti (to reikalauja likvidatoriai amerikietiškos bendrovės) likusią skolą už mašinas. Joks mūsų laikraštis negali staiga, vienu momentu, \$5,000 sukelti, bet draugai pažįstami bėdoje. Todėl visų draugingų vienybininkų subruzdimas — kas prenumeratą užvilką tuojau atlyginti, kas su paskola ar auka — juodą debesėlį tuojau nušalinti. Pavyzdžiui, 50 paskolintųjų ar paaukotojų "šimtininkų" tuojau penkių tukstančių žygį atliktų!

Įdomu žvilgterti ir į kitus mūsų laikraščius. Net, rodosi, stiprus Draugas ir Darbininkas veikia savaitę susilaukia pašalinių aukų paramos. Tas pats ir su Keleiviu. Kanados Nepriklausoma Lietuva jau metai, kaip siekia sukelti \$15,000 linotipui ir kitoms mašinoms pirkti. Jau surinko per \$12,000. Tikis, netrukus ir likutį \$3,000 iš visuomenės susilaukti: vieni perka šėrus (po \$10), kiti tiesiog aukoja. Žurnalas Lituanus, kaip žinoma, visai iš metinių \$5,000 aukų išsilaukė. Mada, prenumeratą siunčiant, ar šiaip kokia proga (pavyzdžiui, sukaktuvine) pasiūsti auką-aukelę savo lietuviškai spaudai, yra remtina. Tegul ji plačiau ir stipriau įsigyvena, nes laisva lietuviška spauda būtina turi tol užsienyje gyvuoti, iki Lietuvoje sąlygos palaisvės.

Džiugu, kad Darbininkas Vienybės pakluso ir rimčiau žvilgtėrėjo į tautos kamieną. Sovietiskąją

Nukelta į 4 psl.

SLA prezidentas Povilas P. Dargis, kurį pagerbė Pittsburgho miestas. Balandžio 29 d. Miesto Taryba ir mēras savo posėdyje priėmė rezoliucija, kurioje, išskelė jo įnašą į pittsburghiečių gyvenimą ir kultūrą, kartu jungiasi su chicagiečiais pagerbiančiais Dargį gegužės 5 d. įvykstančiame bankete Chicagoje.

Pavyko Minkų parengimas

Seniausios lietuviškos radijo programos Naujojo Anglijos 29 metų sukaktuvių Talentų popietėje ir gražuolės "Miss Lithuania of N. E." balijuje dovanas laimėjo už geriausius pasirodymus. Milda Bakšytė už paskambinimą planu; Laima Baltušytė už eilėraščių; Eglė ir Darius Subatkevičiai už šokį; Jeanne Šumskytė už baletą; Ramunė ir Saulius Cibai už padainavimą.

Už gražius margučius dovanas laimėjo; Vera Marcellionienė, Lillian Gailliene ir Antosė Mathus. Šokių konkursus laimėjo: "Mamės ir

Papės" polką laimėjo, Ona ir Kazys Ulevičiai, "Jaunimo" polką laimėjo Eugenija ir Pranas Račkauskai, valšų laimėjo Marija ir Jurgis Jurėnai.

Steponas ir Valentina Minkai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie to parengimo ir kartu praneša, kad jų radijo programos metinis piknikas įvyks antrą sekmadienį rugpjūčio 11 d. gražiam lietuviškam Romuvos parke Brocktone. Kitos organizacijos prašomos tą dieną nengnt kito pikniko, kviečiama visus praleist tą dieną linksmai Minkais.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440
Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

THE Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Restaurant
Brooklyn 8, N. Y. Ona ir Jonas Valaičiai

Dainų šventė Hartforde

Pavasario metu kai linksmai čiuulba paukščiai ir žmogus džiaugiasi gamta, matydamas žydinčius sodus ir gėlynus, lygiai taip jaučiasi ir Hartfordo lietuviai, dainos meno mėgėjai belaukdami gražaus dviejų Kantatų koncerto sekmadienį, gegužės 19 d. 3 val. p. p. Liet. Amer. Pil. Klubo salėje, 227 Lawrence St. Suskambės galingos ir gražios J. Gaidelio kantatos: "Demonas" ir "Lietuva".

Šis nepaprastas koncertas, spėju, žavės meno mėgėjų širdis ir sielas, nes tokie koncertai retenybė mūsų gyvenime. Koncerto programą atliks garsusis Bostono liet. mišrus choras vadovaujamas komp. J. Gaidelio ir solistai Daiva Mongirdaitė, Stasė Daugellenė, Stasys Liepas, B. Povilavičius ir pianistas V. Vasyliūnas.

Vienybės koncerte Brooklyne Bostono menininkai susilaukė ovacijų, taip pat ir Bostone. Netenka abejoti, kad jie susilauks ovacijų ir Hartforde, nes šie menininkai — choristai ir solistai — žymiausi rytinėse valstybėse. Šių žodžių autorius mano, kad koncertu gėrės visi muzikos mėgėjai ir klausytojai. Koncertą rengia klubiečiai, Užsakymai bilietų gaunami klube. V. M. K.

Kompozitorius Julius Gaidelis diriguoja Bostono lietuvių chorą, dalyvaujant solistei Daivai Mongirdaitei (dešinėje). Hartfordo dainų šventėje Bostono lietuvių choras su solistais atliks dvi Kantatas. Koncertas įvyksta gegužės 19 d.

DAILININKO A. GALDIKO PARODA LIBERTY FEDERAL BANKE

Dailininkas A. Galdikas

Philadelphia, Pa. Gegužės 4 d. Liberty Federal Savings and Loan Association patalpose (204 North Broad St.) atidaroma dailininko Adomo Galdiko darbų paroda, kuri tęsis iki gegužės 12 d. Parodos atidarymas bus 4 val. p. p. gegužės 4 d. Parodos lankymo valandos savaitės bėgyje (pirm. iki penkt.) nuo 9 iki 5 p. p. Savaitgaliais (šešt. ir sekm.) nuo 4 val. p. p. iki 10 v. v. Liberty Federal balandžio mėn. atšventė 62 metu, sukaktį.

* A. F. Skirius parengė, o Los Angeles Lietuvių Prekybos Rūmai išleido Kalifornijos lietuvių almanachą. Tai 133 psl. kišeninio formato informacinė knygelė apie Kalifornijos lietuvius ir jų organizacijas.

* Prel. P. Martinkus, Vatikano valstybės sekretoriato tarnautojas, parvyko atostogų ir aplankė savo gimines Cicerioje ir Chicagoje.

* Nelė Mazalaitė, lietuviams pažįstama savo romanais, novelėmis ir legendomis, netrukus pasirodo vėl su nauju romanu "Šviesos metal." Romaną leidžia Lietuviškos knygos klubas Chicagoje.

ĮŽPRENUMFRUOKITE
VIENYBĖ
artimajam ar draugui

Maloniai Jus kviečiame į

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIO ir "RŪTOS" RĖMĖJŲ KLUBO ruošiamą Pavasario Koncertą ir Balių Sekmad., Gegužės (May) 19 d., 1963 Webster Hall

119 E. 11th St., netoli 3rd Ave., New Yorke,

Programoje:

Akordeonistas KAZYS DAUBARAS, iš Philadelfijos
New Yorke VYRŲ OKTETAS, vad. Aleksui Mrozinsku
Solistai - IRENA STANKŪNAITĖ ir LIUDAS STUKAS. iš N. J.
Programos pradžia 4 val. p.p. Praves Akt. KAZYS VASILIAUSKAS
Scenos dekoracija - dail. JURGIO JUODŽIO.

Veiks "Darbininko" Spaudos ir Plokštelių Kioskas

Šokiai 7 val. vak. Bus polkutės, valso ir "tvisto" konkursai.

Bilietų kainos: \$3.00 (rezervuotos vietos), ir \$2.50

Studentams ir moksleiviams, taip pat vien šokiais, \$2.00.

Laukiame Jūsų!

Jokubas J. Stukas, Direkt.

Koegzistencijos ženklai Chicagoje

Chicago Universiteto (University of Chicago) surengtame "Tautų Festivalyje", įvykusiame balandžio 28 d. International House patalpose, matėsi koegzistencijos ženklų tarp ten studijuojančio Vilniaus lietuvio ir Chicago lietuvio.

Ši kartą jie visi sutilpo vienoje salėje tautinių išdirbinių parodoje, nors ir atskirose vietose. Tautietis iš Vilniaus — Algis Levinskas su kitais dviems kolegoms (iš Kijavo ir Maskvos) buvo suruošę Sov. Sąjungos parodėlę, o Lietuvių Studentų Sąjungos Chicago skyriaus nariai — Lietuvos parodėlę.

Ant Sov. Sąjungai skirtos stalo matėsi ir keli albumai iš Lietuvos. A. Leninskas dėl negausių lietuviškų eksponatų paaiškino, jog padėta tas, ką paskubomis buvo galima surasti. Šiaip daugumoje ten buvo išstatytos rusiškos knygos ir pašto ženklai.

Lietuvos skyreitis buvo kiek įvairnesnis. Čia ant stalo buvo išdėlioti gintaro išdirbimai, margučiai, albumai su tautiniais ornamentais, kelios lėkštės ir kt. Taip pat buvo dalinama ir brošiūrėlė apie Lietuvą. Skyrelio prižiūrėtojomis ir aiškintojomis buvo Lietuvių Sąjungos Chicago sk. sekretorė Laima Paškomičaitė ir Sąjungos Centro valdybos sekretorė Austė Paliokaitė.

Charakteringa, jog paklausius vienos iš Lietuvos skyriaus prižiūrėtojų ar ji žinanti, kad Sov. Sąjungos parodėlės aiškintoju yra lietuvis iš Vilniaus, gautas atsakymas "ne". Pasiteiravus — ar ji norėtų su juo pasikalbėti taip pat atsakytą ne ir paaiškinta, jog "nebūtų apie ką su komunistu kalbėti".

A. Levinskas irgi prisipažino, jog neturėjo progos su Lietuvos skyreliu susipažinti, nors iš tolo jį matęs. Kadangi turėjo prižiūrėti savąjį stalą. Tačiau pas jį nuoširdumo savo tautiečiams būta kiek daugiau. Bevedant pokalbį, vienam prisistačiusiam lietuvių studentui jis prižadėjo parūpinti prašytų ekonomijos mokslo knygų.

Šio festivalio rėmuose Chicago lietuviai turėjo ir meninį pasirodymą, kuris

EDVARDAS ŠULAITIS

įvyko vakare tame pačiame pastate. Čia lietuvius atstovavo Jaunimo Centro ansamblio tautinių šokių grupė, sušokusi 6 šokius: Džigūną, Vėdarą, Gyvatara, Kalvelį, Oželį ir Malūnėlį. Vertinant pagal publikos (jos buvo pilna salė — arti 1,000) plojumus, lietuviams čia iš 15 tautų atiteko antroji vieta. Daugiausia ovacijų sukelta ukrainiečių akrobatiškiems šokiams. Išskirtinai pažymėtina ir lietuvių grupės pranešėja, kuri buvusi geriausia iš visų kitų tarpo. Ji be sokių aiškinimo-sugebėjo įterpti į kelis sakinius bendrų žinių apie Lietuvą, net pažymint, jog ji yra okupuota (kas tie okupantai nebuvo specifikuota). Ši tautinių šokių grupė, sudaryta iš gimnazijų ir kolegijų stu-

dentų, atliko gražų reprezentacinį darbą ir jos pastangomis įvairių tautų studentai (publikos tarpe buvo studentai iš plataus pasaulio) turėjo progą susipažinti su lietuvių tautiniais šokiais ir bendrai Lietuva.

Meninėje dalyje pasirodė ir taip vadinamas "rusų choras", tačiau jis nieko bendro su Sov. Sąjunga neturėjo. Jį sudarė daugumoje jau Amerikoje gimusieji studentai, šiuo metu studijuoją slavistiką Chicago Universitete.

Festivalio programoje buvo ir kultūrinių filmų demonstravimas, kur parodyta vaizdų iš apie 15 kraštų. Sov. Sąjungos atstovai čia vieni prisistatė su aiškia propaganda ir pademonstravo ilgą — 45 minučių filmą apie vieną iš jų erdvės herojų. Lietuviai savo filmos neberodė.

FOTOGRAFAS

V. A. RAČKAUSKAS

Vyt. A. Račkauskas, mūsų foto bendradarbis, gyv. 5113 W. Cermak Rd., Ciceroje, savo tautiečiams rūpestingai sutaiso laikrodžius, taip pat nuosavoje krautuvėje padeda išsirinkti laikrodžius bei kitas brangenybes. Jis taip pat prekiauja ir didesniais objektais — nekilnojamo turto, būdamas "Real Estate" tarpininku. Nors iš profesijos yra teisininkas, tačiau šiuo metu neturi galimybių —sioje srityje dirbti. Laisvalaikį skiria spaudai, fotografavimui, organizacinei veiklai.

Vienybės atstovas Chicagoje

Edvardas Šulaitis yra Vienybės redakcijos ir administracijos atstovas Chicagoje bei jos apylinkėse. Į jį galima kreiptis, norint patalpinti Vienybėje pranešimus, žiniąs, skelbimus, užsisakyti Vienybę ar pratesti prenumeratą.

Kreiptis galima kiekvieną vakarą nuo 6 val., o savaitgaliais — visą dieną. Adresas — 1320 So. 48th Court, Cicero 50, Illinois, Tel. Olympic 6-1357.

CHICAGOS VISUOMENININKŲ grupė vieno minėjimo metu. Nuotraukoje matomi: kun. A. Trakis, vysk. V. Brizgys, teisėjas A. Wells, dr. P. Daužvardis, J. Daužvardienė ir kt.

LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMŲ BANKETAS

Lietuvių Prekybos Rūmai (The Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois) rengia savo metinį — 30-ji banketą. Jis įvyks gegužės 19 dieną puošnioje Chicago Ambassador West Hotel, Guildhall salėje, 5 val. prasidės "cocktail" valanda, o nuo 6:30 val. — pats banketas. Bilietų kaina — 25 dol. dviems asmenims. Jie gaunami pas Rūmų narius. Šiame bankete bus paminėta Rūmų 30 metų gyvavimo sukaktis ir pasidžiau-

gta nuveiktais darbais. Yra laukiama apie 500 svečių. Rūmų šiuometiniu pirmi-ninku yra dr. J. Jerome. E. S.

* Chicago Balfo apskrities valdyba savo tradicinę gegužinę šiemet rengia birželio 16 d. Bučo darže.

* Martyno Mažvydo 400 m. sukakties minėjimą rengia Pedagoginis Lituanistikos Institutas gegužės mėn. 11 dieną Jaunimo Centre.

CICERO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "ŽILVYTIS", kuri gegužės 4 d. Cicero LB rengtame koncerte — bankete išpildė programą drauge su solistais Roma Mastiene ir Jonu Vazneliu bei pianistu Alvydu Vasaičiu. Nuotraukoje (iš kairės) pirmoje eilėje: Nijolė Bernatavičiūtė, Virginija Bobinaitė, Kristina Krumplytė, Algis Literskis ir Laima Pupelytė. Antroje eilėje: Virginija Bytautaitė, Alma Vaitaitė, Kristina Sodeikaitė, "Žilvyčio" vadovė Viktorija Remeikytė, Regina Kaunaitė, Kęstutis Paulauskas ir Elene Olšauskaitė. Trečioje eilėje: Ričardas Eigelis, Aidis Skruodis, Milda Blujutė, Angelė Štuopytė ir Algis Norkus. Ketvirtoje eilėje: Vytautas ir Juozas Kazlauskai ir Juozas Olšauskas.

V. A. Račkausko nuotrauka

APAČIOJE: Donelaičio lituanistikos mokyklos mokinių grupė su mokytojais ir svečiais neseniai įvykusio minėjimo metu. V. Noreikos nuotrauka

Haven Realty

JUOZO ANDRIUSIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

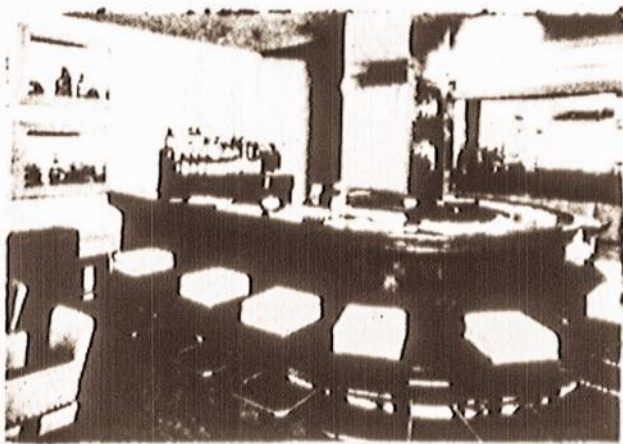
Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRUSIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. ikj 9 v.v.

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Salė susirinkimams
vestavėms ir
pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkeliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

M E S

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

Litvą pasiskaičiusi redakcija sprendžia: "Puolimus Litva kartoja su atkaklumu, per kelius numerius; daro įspūdį, kad varo ginčą su kažkokių nematomu priešinininku, kurį įtikinėja, jo menamas argumentus griaua." Tas "nematomas priešinininkas," aišku, visa vieningoji, rezistuojanti mūsų tauta, mūsų kamienas, kurį mūsų spauda, paprastai ignoruoja, o pakilesnius net "išdavikais" apšaukia. Lietuvoje gi dirbama, kas esamose sąlygose galima. Tai paliudija Sovietskaja Litva puolimai, įspūdį padariusieji ir mūsų kaimynai Darbininkai.

Paskutinis JAV Imigracijos Biuro metinis pranešimas sako, kad per 10 metų (1952-1962) Amerikos piliečiais tapę Lietuvoje gimusių 19,145, Latvijoje 21,657, Estijoje 8,021. Būtų įdomu žinoti, kiek šiuo metu gyvena Lietuvos piliečių Amerikoje? Pereitais metais imigrantų Estijoje gimusių įleista 116 (metinė kvota 115), Latvijoje 217 (kvota 235), Lietuvoje 338 (kvota 384). Kasmet nepiliečiai Amerikoje privalo įteikti savo adresus paštuose. Šiemet tai padarė 4,245 Estijoje gimusieji, 17,340 Latvijoje, 26,068 Lietuvoje. Lietuvių gausiausiai registravosi Illinois (7,938), po to, Massachusetts (3,237), New Yorke (2,886). Filiečiais 1962 metais tapo 362 Estijoje gimę, 1,056 Latvijoje ir 821 Lietuvoje.

Dr. P. Reklaitis apžvelgia paskutinį Herderio Instituto Vokietijoje suruoštą posėdį vokiečiams studentams, rašantiems disertacijas Rytų Europos klausimais. Tokie posėdžiai ruošiami dvyk per metus. Paskutiniame dalyvavo 36 būsimieji doktorantai. Sako, Rytų Europos klausimais vokiečių akademinis jaunimas labai domisi — ypač Kryževičių Ordino istorija. Grynai Lietuvos tema paskutinis doktorantas buvęs Hamburgo u-to akademikas Johansenas, parašęs 1956 metais disertaciją apie Lietuvos bajorijos kilmę ir išsivystymo kelius. Kolkas pas mus niekas tos disertacijos nepamagrino. Dr. Reklaitis pastebi kylančią vokiečiuose pagarbą lenkų mokslininkams ir jų darbams. Ypač teigiamai įvertinta lenko Kuczynskio veikalas apie Žalgirio mūšį. Šio veikalas recenzijos dar neteko matyti mūsų spaudoje. Naujausioji lenkų istorinė literatūra esanti labai išaugusi ir pasiekusi aukšto laipsnio. O mūsų?

Aukos Vienybei

E. Abrolaitienė, Belmar, N. J.	\$25.00
A. Batalienė, New York City	10.00
K. Sakalauskas, Woodhaven, N. Y.	10.00
A. Vikrikas, St. James, L. I.	10.00
J. Siauciūnas, Ellenville, N. Y.	6.00
K. Čeputis, Grand Haven, Michigan	3.00
V. Podziūnas, Glen Garden, N. J.	3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

Girnakalis

POSĖDŽIAVO VEIKSNIAI

Balandžio 20 Chicagoje Amerikos Lietuvių Taryba pasikvietė posėdžio VLIKą, Lietuvos Laisvės Komitetą ir Chicago konsulą. Posėdžio komunikatas susideda iš aštuonių punktų, priimtų "rimties nuotaikoje, solidarumo dvasioje" ir t. t. Tų punktų santrauka tokia:

1. veiksniai tarpusavy glaudžiai bendradarbiauja,
2. veiksniai ruošiasi Pavergtų Tautų Savaitės minėjimui,
3. veiksniai intensyvina veiklą JAV vyriausybės ir Jungt. Tautų sluoksniuose,
4. stiprina informaciją,
5. ruošiasi pasireikšti 1964-5 m. parodoj New Yorke,
6. smerkia santykius su bolševikais,
7. VLIKą pagiria už pastangas organizuojant kitas lietuvių jėgas,
8. džiaugiasi laisvųjų lietuvių palankumu veiksnams.

Kam veiksniai buvo susirinkę, neaišku. Bet aišku, kad jų komunikatas pretenduoja į blankumo rekordą. Kas gi čia naujo ir reikšmingo nutarta?

Šiame veiksnių pasitarime, nors žmonių ir buvo, bet nebuvo atstovaujami kai kurie pretendentai į veiksnis: frontininkai ir tautininkai, o taip pat ir jų abiejų ekspozitūra Bendruomenė. Tiesa, skelbėsi VLIKo ir Bendruomenės pirmininkai taręsi atskirai ir kai kurias nuomones suderinę. Kad kai ką suderino, gražu. Bet ką jie darys su nesuderintomis nuomonėmis? Štai viena nesuderinta nuomonė patį veiksnių komunikatą "išvertė" į lietuvių kalbą taip:

dėkokime vyriausybei, kurios vadovaujame krašte radome prieglaudą, dėkokime už turimą taiką ir ramų gyvenimą, dėkokime už koegzistenciją, dėkokime už nudelsimą karo pavojaus, dėkokime už duoną ir druską ir — tylėkime. (Dirva Nr. 46)

Kaip matome, "vertimas" labai laisvas, ne pažodžiui. Bet už tai tiksliai laikomasi originalo dvasios.

Žodžiu, buvo veiksnių pasitarimas. Jo iniciatoriams turėtų būti dėkingos visos lietuvių nepalankiosios jėgos!

Veiksnių komunikate vienas punktas skirtas ryšiams su Lietuva: smerkia tokius santykius, kurie gali vesti į santykiavimą su okupaciniu režimu ar į dabartinio Lietuvos teisinio tarptautinio statuso pažeidimą ar į tautos kovos su bolševikais fronto lūžį. Šis punktas suredaguotas taip atsargiai ir apgalvotai, kad tam tikriems ryšių šalininkams yra kai kurių galimybių pralįsti nepasmerktiems. Tai jau šiočia tokia pažanga, lyginant su tautinių ekstremistų rezoliucijomis, kurios rašomos nusižiūrėjus į ožio kaktą. Iš esmės veiksniai konstatuoja ne tiek ryšių leistinumą, kiek jų reikalingumą.

Verta susimąstyti: ar lietuvių tauta dar vis tebekovoja su bolševizmu ir ar yra

mūsų tarpe tokių reiškinių, kurie būtų verti fronto prieš bolševikus vardo?

KAS PAKEITĖ RUSIJĄ?

"Vienas, pakeitė, Rusiją..." — taip užvardintos B. Railos Akimirkos Dirvos 46 numery. Mat, Vakaruose gastroliavo sovietų poetas Evtušenko ir daug ką nustebino savo gan laisvu ir šviežiu žodžiu. B. Raila pasimovė ant stipraus įspūdžio ir padarė paprasčiausią logiką klaidą: ne vienas "pakeitė" Rusiją, bet — vienas rodė Rusijos pasikeitimą.

Kita B. Railos klaida, kad jis visai pagrįstai susižavėjo Vienybės redaktoriaus Širvydo patarimu Lietuvą pažinti iš pirmųjų šaltinių, bet tuo pirmuoju šaltiniu nurodo ne Lietuvą, o ... prancūzų savaitraštį L'Express. Trečia klaida: Sovietų Sąjungoje reiškiasi daug jaunų poetų, Raila klysta manydamas, kad Evtušenko išreiškia ne vien tų poetų daugumos, bet ir Rusijos jaunimo nuotaikas.

Vadinas, ponas Raila rado Prancūzijoje geležtę be kramtų ir iš to padarė išvadą būk Urale žmonės nesifešioja peilių, o pasitenkina tik geležtėmis.

VIENYBĖ PAVOJUJ

Vienybės reikale nūostabiai gražiai bendradarbiauja veik visa mūsų dešinioji spauda su ... komunistuojančia spauda, Visokios Dirvos, Draugai, Darbininkai, Laisvos Lietuvos — visi sutartinai stumia stumia Vienybę į komunistuojančiųjų glėbį. O Laisvė su Vilnimi nuolat Vienybę pamoko: atsitraukite nuo tų nacionalistų, tie laisvintojai nėra jokie Vienybės draugai. O kaip gi iš tiesų? Iš tiesų čia tematomė, kiek plačiai išbujojęs partinis fanatizmas.

Kito tokio laikraščio, kaip Vienybė, neturime. Mūsų Vienybė lygiai nuoširdžiai džiaugiasi kiekvienu lietuvišku laimėjimu ir visai nežūri, kurioje geležinė uždangos pusėje tai laimėta. Mūsų Vienybė nepriklauso jokiai partijai, už tai be fanatizmo ji yra laisva bet kurią lietuvių grupę ar partiją už gerus darbus pagirti, o už blogus darbus papeikti. Partiniams fanatikams šitai baisiai nepatinka. Bet dabartinė Vienybė vis tiek yra didelis lietuvių spaudos laimėjimas, nors jai priešų nestinga.

Tik akli dar vis nežūri mūsų visuomenėje tam tikro pažūry keitimosi. Partinių fanatikų suorganizuotas net ir moralinis teroras neįstengia užgnaužti tai šen tai ten pasireiškiančių "eretikų," pamačiusių, kad emigracija atsidūrė tautiniam akligatvy.

Jaunoji intelektualų karta ieško ir blaškosi, bet senaisiais sekti nesirengia. Vis didėja skaičius tokių tautiečių, kurie, nors ir jaudinasi tragiška Lietuvos būkle, bet netiki dar kartą grįžiant 1939-tus metus. Vienybė irgi yra tam tikrų nuotaikų išreikšimas. Vienybė nori būti lietuviškiem reikalams atsidėjusiu laikraščiu.

Paaiškėjo gan bloga Vienybės finansinė būklė. Nenuostabu, kad yra sunki finansinė būklė ankstyvojo pavasario paukštelio. Žodžiu, nėra daug ko kalbėti, dedu į vokų kulkų money order ir siunčiu Vienybei. Sukruskime visi. Padėkime, nes čia pagalba labai reikalinga.

Apie Trojos žirgą

V. Rim. Drauge mano, Laisvės Tvirtovėje (Amerikoje) atsiradęs maskvinis Trojos Arklys. O Alf. Bie-liauskas Vilniaus Tiesoje džiaugiasi (nežinome, kokių nuosirdumu): Chruščėvas laiku pastebėjo piktus priešų kėslus ir sustabdė klaseningą ranką: Trojos Žirgas liko anapus vartų! Idomus tas keturkojis, kurio kratosi ir mūsų Draugas ir Chruščėvas! Taip stumdomas, tikriausiai badu nugais! Mums gi atrododo, kad tas Arklys, ar Žirgas, tik įsivaizduojamas nerealus vauduoklis.

Su narlaiviu Thresher nuskeno 33 metų sulaukęs Detroito gimęs Walter Jack Noonis (Jukniūnas), Petty Officer, išstarnavęs JAV laivynė 17-ka metų. Žmona ir 4 vaikučiai gyvena Portsmouth, N. H.

V. Mar. Tėviškės Žibuoriuose rašo: Prisitaikę prie naujų sąlygų kunigai komunistui yra ypač pavojingi. Jų nebegalima apkaltinti atsilikimu, tamsumu, reakcingumu. Todėl dabar varoma vaju suniekinti pavienių kunigų autoritetą.

Draugas savó vedamajame dėl tų "komunistui pavojingų" kunigų menamo atvykimo iš Lietuvos (buvo gandy, kad bus išleista Romoje susirinkime dalyvavusieji) rašo: "Ką jie mums pasakys apie Lietuvą? Gaila jų: atvažiuos ir bus dvasios kankiniai, nieko negalės pasakyti apie savo ir kitų kankinčius." — Mums rodos, kad tas kankinys nuo 1940 metų kuopiliausiai nušvietė ir išaiškino Draugas ir visa mūsų spauda. Ne jau Draugas netiki savo žodžiams ir nori, kad svečiai juos patvirtintų? Svečiai atvyks svečiuotis —

ir politiniu tikslu: padėti Maskvai pūsti "taikos" dūdą. Bet mes, jei gudrūs, parodysimės jiems, kas esame, kas Amerika, ir pabandysime pasižiūrėti, ką gyvenimas jiems padarė, nors jie ir nieko nepasakotų. Nežinome, ką triukšmingieji darys.

Rašytoja ir aktorė B. Pūkelevičiūtė planuoja savo Aukso Žąsis veikalą susukti filma. Aišku: reiks ir pinigų ir laiko. Bet autorė sako: Reikia laužtis, jeigu nenorime mirti."

Iš dalies atsako Damulis Kanados Neprikli. Lietuvoje. Sako: Mūsų senieji emigrantai buvo ir tebėra daug atsparesni nutautimui, nes dauguma galvoja lietuviškai. Bet naujųjų, daugelis tėvų per lengvai atidavė vaikus svetimai aplinkai ir mokyklai! Tačiau, toji aplinka ir mokyklos ne nuo mūsų pareiną veiksniui.

STEBĖTOJAS

BALFo direktorių suvažiavimo 1963 m. balandžio 20 d. New Yorke dalyviai: (iš kairės) A. Trečiokas, V. Barčiauskas, J. Audėnas, Br. Spūdienė, prel. J. Končius, dr. E. Armanienė, St. Lušys, J. Gerdvilienė, E. Čekienė, kun. L. Jankus. Šlovi: J. Šlepetys, Pr. Vainauskas, V. Alksninis, dr. A. Škerys, A. Senikas, A. Andriulionis, V. Žukauskas, V. Abraitis, A. Bachas, C. Surdokas, V. Vaitiekūnas, P. Minkūnas, St. Dzikas.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

KADA GIMSTA DAINA

Tik panerki rankas
Į tą žaliąją tylumą,
Ir atodūsiai tavo aidės.
Tik apglėbk akimis
Tas dainuojančias tolumas,
Ir glausis raidė prie raidės.
Tik pasverki glėbiu
Tuos saulėleidžio metmenis
Ir suriški posmus
Balta miglos gija;
Ak, nukris tau žvaigždė,
Kurios vardo neatmeni,
Ir kaip snaigė ištirps širdyje!

O atbudus, tarytum
Gimdyvei prie lopšio,
Lyg naujagimiui lūpos kugždės:
"Krūtinę užliejo vien
Džiaugsmo upokšniai,
Neregėjau dar niekad lig šiol
Tokios skaisčiaveidės žvaigždės!"

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

IŠ "RUDENS SAPNAI"
Premijuotas poezijos rinkinys
Išleido Liet. Knogos Klubas

IŠ VLIKO VEIKLOS

VLIKO pirmininkas pasveikino naująjį Ispanijos informacijos ir turizmo ministrą Manuel Fraga Iribarne jo paskyrimo proga ir padėkojo už kasdien nemokamai VLIKui skiriamą 20 minučių laiką Madrido radijo stotyje transliacijoms, kurios Lietuvoje gerai girdimos. Padėkoje buvo išdėstyta transliuojamųjų programų reikšmė pavergtajai lietuvių tautai ir jos atkakliai kovai su okupantu ir komunizmu. Kartu buvo pagėdauta lietuvių programai skirti 30 min. laiko.

Atsakydamas į VLIKO pirmininko laišką, ministras užtikrino savo pritarimą lietuviškajai programai ir pažadėjo jos reikalus visuomet palankiai spręsti.

VLIKO pirmininkas dr. A. Trimakas kalbėjo Baptistų Bažnyčioje New Yorke. Bay Star Baptistų Bažnyčios rektorius Rev. Ralph E. Loeb buvo pakvietęs A. Trimaką kalbėti toje bažnyčioje apie religijos persekiojimą Lietuvoje, o taip pat ir bendrai apie lietuvių ir kitų bolševikų pavergtųjų tautų padėtį.

Po kalbos, parapiečiai, kurių buvo pilna bažnyčia ir kurių daugumą sudarė juodukai, sudėjo aukų Lietuvos laisvinimo reikalui. Tai bene pirmas atsitikimas, kad Amerikos juodos spalvos žmonės, gerai suprasdami komunizmo pavojų, davė aukų Lietuvos laisvės kovai.

ELTOS ATSTOVĖ WASHINGTONE

Padėjus pastangų, Valstybės Departamentas pranešė VLIKO pirmininkui, kad jis Gražiną Krivickienę laikys ELTos atstove ir ją kvies į visas spaudos konferencijas. Krivickienė jau į šį darbą įsijungė ir gauna informacinę medžiagą.

UKRAINOS PREZIDENTAS TREMITYJE TARĖSI SU LIETUVIAIS

Dr. S. Witvicky, kurį ukrainai egzilai laiko teisėtu savo prezidentu nuo pirmosios Ukrainos respublikos

gyvavimo 1918-1919 metais, nuolatos gyvenęs New Yorke, balandžio 25 d. buvo pakvietęs pietų dr. A. Trimaką, VLIKO pirmininką, ir V. Sidzikauską, Liet. Lais. Komiteto pirmininką. Draugiškoje nuotaikoje buvo aptarti abiem kraštams svarbūs ir aktualūs laisvinimo kovos reikalai. Ukrainų Rada (Taryba), jų pagrindinė laisvinimo organizacija, yra Vokietijoje-Miunchene. Jos prezidentu yra Levicky.

Universiteto Politinis Klubas buvo pakvietęs dr. Trimaką kaip svečią kalbėtoją gausiam studentų ir profesorių susirinkime.

Prelegentas plačiai nušvietė sovietinį imperializmą bendrai ir išsamiai išdėstė pavergtosios Lietuvos ir jos gyventojų kančias okupacijoje. Po kalbos, buvo daug paklausimų ir plačių diskusijų.

Šis universitetas yra vienas gausingiausių tarp katalikiškų universitetų.

ARTINASI VLIKO DVIDEŠIMTMETIS

Jau rengiamasi šiai sukakčiai. Pirmoje eilėje numatyta išleisti anglų kalba leidinį, kuriame bus išdėstytos šios keturios pagrindinės temos: VLIKO genezė, ją rašo Stasys Lušys; VLIKO teisinis tautos atstovavimo pagrindas — ją rašo dr. Kazys Šidlauskas; Lietuvos laisvinimo bylos esmė — ją rašo prof. dr. Domas Krivickas ir VLIKO darbai—rašo Juozas Audėnas.

Leidinyje turi pasirodyti dar prieš VLIKO sukaktį, t. y., prieš lapkričio 25.

(ELTA)

* Lietuvių beletristikos antologijos II dalis rengiama spaudai Chicagoje. Ji turės apie 700 psl. ir daugelio autorių atvaizdus. Apims rašytojus nuo šio šimtmečio pradžios iki dabartinių laikų. Bus surinktos ryškiausios kiekvieno autoriaus raštų ištraukos. Ją leidžia taip pat Liet. knygų klubas. * Dr. Antanas Kučas redaguoja I-ąjį tomą Amerikos lietuvių katalikų istorijos.

Gallisi, kad New Yorke lietuviai nesusrinko į lojalumo paradą; iš k. į d.: Albertas Ošlapas ir Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė. Pastaroji žygiavo su plakatu, o Ošlapas globojo Uknevičiūtės apsiaustą, jai pačiai, tautiniais drabužiais apsirengusiai, nešant Lietuvos vėliavą.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Svetimkalbė spauda Amerikoje

Nuo 18-to šimtmečio keli tūkstančiai periodinių leidinių daugiau negu 50-čia kalbų yra pasirodę šiame krašte. Dauguma jų nutraukė leidimą, susijungė su kitais leidiniais ar savo kalbą pakeitė į anglų kalbą. Ligi 1962 m. apie 768 svetimomis kalbomis laikraščių vis dar tebeišina netoli penkių milijonų tiražu.

30-čiai milijonų emigrantų, atvykusių į JAV-es iš neanglų kalbą vartojančių kraštų, Amerikos spauda svetimomis kalbomis buvo jiems daugiau negu tik ryšis su tautine kultūra ir įvykiais kilmės kraštuose. Ši spauda taip pat teikė naudingas ir laiku panaudotas informacijas apie Ameriką aiškino naują ir dažnai stebinančią gyvenimo būdą ir

reiškė bei formavo savo opinią.

Svetimos kalbos laikraščio skaitytojas reikalauja daugiau iš savo laikraščio negu Amerikos spaudos skaitytojas. Jo priklausomumas yra didesnis ir jo interesai dažnai platesni. Kai emigracija buvo pačiame aukštume ir skaitytojas tik ką atvykęs, jo poreikiai buvo labai skubūs ir praktiški. Jis ieškojo pagalbos, turėdamas reikalą su oficialiomis įstaigom, norėjo, kad kas nors jam išaiškintų jo teises ir privilegijas ir norėjo žinoti, ko iš jo yra tikimasi. Čia jo laikraštis jam tarnavo vadovu, ragindamas jį tapti piliečiu, gliaulį įsprausti šaknis Amerikos bendruomenėje.

Per praėjusius du šimtmečius spauda svetimomis

kalbomis Amerikoje atliko mažiausia tris svarbias funkcijas. Ji mokė naująjį atvykėlį (jo gimtąją kalbą) demokratinę principų ir tuo būdu padėjo paruošti jį ir jo šeimą pilnam dalyvavimui Amerikos gyvenime. Buvo praktiška tam tikram laikotarpiui palaikyti kai kurias emigranto šalies tradicijas.

Šis nežymus įvairių idėjų ir kultūrų "suirpymas" sugyveno Amerikos progresą. Tą patį istorinį vaidmenį spauda svetimomis kalbomis atlieka dabar. Ligi naujį emigrantai pasirinko Ameriką, spauda jų gimtąją kalbą ir toliau tarnaus jų reikalams.

A.C.N.S. (American Council for Nationalities Service)

Justino Marcinkevičiaus apysaka "Pušis, kuri juokėsi"

JUOZAS GOBIS

Si apysaka, spaudos pranešimu, jau išversta į prancūzų kalbą ir bus išleista Prancūzijoje. Jos pavadinimas paimtas iš dailininko nupiešto paveikslėlio, kuriame nupiešta "pušis, kuri visa gerkle juokiasi". Apysakos fabulą sudaro vyriausio jos veikėjo Romo Staugaičio delikatus ir gan idiliškas romanas su savo tėvo augintine Jule, kurią jis laikė savo seserim iki jos subrendimo, iki abiturso atestato gavimo. Įsimylėjimas prasideda sulig Julės brandos atestato gavimu, kai paaiškėjo, jog Julė visai ne jo sesuo, o per masines žmonių žudynes vokiečių okupacijos metu išgelbėtas nušautos moteriškės kūdikis, kuri mokykloje ėjo savo adoptatoriaus profesoriaus Staugaičio pavardę.

Adoptorius pasiryžta jai gražinti josios tėvo pavardę ir dramatiškai savo sūnui išaiškina, kad Julė anaipol nėra jo neteisėta duktė, kad jis buvo ištikimas ir labai mylėjo jo motiną, mirusią tuoj po jo pagimdyimo, ir kad jis Julę užaugino vien humaniškais motyvais ir ją myli kaip savo vaiką.

Veiksmas vyksta dabartinėje destalinizuotoj Lietuvoje, apysakos herojai - daugiausia meno žmonės: Romas Staugaitis studijuoja dailę, Julė - muziką, jų draugai - poetas Meškaitis, dailininkai Gailiūnas ir Navickas, aktorius Juozėnas, tik Romo tėvas yra mokslo žmogus - lietuvių kalbos profesorius, bet ir tas turi menišką skonį ir randa, kad "kalboje yra žodžių, kurie teršia ją", vadinasi, kalboje yra gražių ir negražių žodžių.

Jauni menininkai gyvena kultūrfilosofinėmis idėjomis, nesisieloja politinės propagandos reikalais, neduoda dėl materialinių trūkumų, vienas kitam nesisikundžia nepritekėtais.

Ir tai suprantama: sovietiniame režime menininkai gyvena geriau negu kolūkiečiai, nors ir šie pastarieji badu nemiršta, šiaip taip vegetuoja.

Menininkų idėjos, poelgiai, manieros nėra liaudiškos idėjos, tad jų pobūviuose, jų pramogose elgamasi ne visai kasdieniškai, ne visai rutiniškai, o bohemistiškai.

Šiuo atžvilgiu Just. Marcinkevičiaus "Pušis" pri-

"PUŠIS, KURI JUOKĖSI" apysakos autorius, poetas Justinas Marcinkevičius, atvykęs į New Yorką pasitinkamas V. Tysliavienės. Iš skaitytojų ir bendradarbių Vieniybės gavo nemažai laišku, kuriuose prašoma Marcinkevičiui perduoti linkėjimus ir sveikinimus. Į Lietuvą jis iškrenda gegužės 15 d. kartu su S. Kregžde ir kitais.

S. Narkėliūna išės nuotrauka

mena lenkų rašytojo Makušzynskio "Perla i wlepszę", kur vaizduojami originališkai menininkų poelgiai, manieros, pokalbiai, bet J. Marcinkevičiaus "Pušyje" daugiau kultūrfilosofijos negu bohemistikumo.

Taigi J. Marcinkevičiaus "Pušis" yra ne pramoginė, o filosofiška apysaka tikra to žodžio prasme; ji intriguoja daugiau intelektą negu emocijas. "Pušies" kultūrfilosofija giminiuojasi su J. Gliados "Ikaro sonata", čiurlioniška, savotiškai romantiška, savotiškai metafiziška.

J. Marcinkevičiaus "Pušyje" daug filosofišku idėjų išreikšta originaliais aforizmais, pvz., "Laisvite gali būti vaikai ir kvailiai, nes jie nieko nežino", o ne daug žinantieji filosofai; muzikas "groja amžiną gyvenimo ir mirties, džiaugsmo ir kančios simfoniją; - plika grojimo technika nesudaro tikros muzikos, jei muzikantas neturi ko savo klausytojams pasakyti, jei neturi idėjos savo grojimu ar skambinimu išreikšti.

"Kūrybos procesas yra ilgas, kankinantis ir nuolatinis materijos nugalėjimas", "menininko, dailininko pašaukimas nugalėti gamtą ir daktus", "Piešti tai spalvomis išreikšti judėjimą, ritmą", "Piešti reiškia mylėti", todėl dailininkas geriausiai pasireiškia tada, kai jam "modeliuoja" jo mylimoji ar my-

limasis, imant modeliuojimą" plačia to žodžio prasme, tad "pradėk nuo to, ką tu myli." "Menininkui svarbu gyventi savimi ir pasakoti apie šitą savo gyvenimą kitiems". "Jeigu tu esi tuščia kaip statinė, tai nė šaunliausiai sugrota kolūkietiška polka tavęs neišgelbės: "Kai menininkas kuria, jokie režisoriai, jokios mamos ir auklės negali, neturi teisės jo sulaukyti, nes valdmenį kuria aktorius, o ne

režisorius". "Tikras menininkas viską perleidžia per save ir viskam atiduoda save".

Aplamai imant, Justino Marcinkevičiaus "Pušis, kuri juokėsi" yra nedidelis kūrinys žodžių skaičiumi, bet labai didelė knyga savo idėjingumu, minties gilumu, tad šios knygos išėjimas į platų pasaulį vertimuose į svetimas kalbas pakels lietuvių literatūros prestižą už mažos Lietuvos ribų.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

* UPĖ TEKA VINGIAIS, Vytauto Volerto romanas, su P. Jurkauskaplanku, Lietuviškos knygos klubo išleistas Chicagoje, 1963 m. Kaina \$3.50.

* KALNŲ GIESMĖ, Vacio Kavaliūno, su P. Jurkauskaplanku, Lietuviškos knygos klubo išleistas Chicagoje 1963 m. Tai dienraščio Draugo pereinamųjų metų premijuotasis romanas. Kaina \$2.50.

* KNYGŲ LENTYNA, Lietuvių bibliografinės tarnybos biuletenis, leidžiamas Vytauto Saullaus, Nr. 4/129/. Specialiai pridėtame lapelyje Tarnyba klausia savo skaitytojų, ar Knygų Lentynos tolimesnis leidimas reikalingas ir prašo jai apie tai pranešti. Be to, prašo siuntinėti jai spausdinamus lei-

dinius suregistruoti. 1961 m. Tarnyba yra suregistravusi 224 leidinius, o pernai 284. Didelį ir kruopštų darbą atlieka tarnyba vieno asmens pasiūventelio Aleksandro Ružanec-Ružancovo tvarkoma.

Nepamirškite atnaujinti Vieniybės prenumeratą!

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

J. GOBIS, Vieniybės bendradarbis Los Angeles, Cal.

Mano kelias į muzikos meną

"Operos dirigentas"

TESINYS

Kartą mūsų choras nuvyko koncertuoti į Shenandoah. Butėnui paskyriau solo dainuoti St. Šimkaus "Ant marių krantelio" ir "Ko vėjai pučia." Metas jau išeiti į sceną. Tik man kartu pradėjus dainuoti, jis pagaliau teisingai palma pirmąsias gaidas. Toliau viskas vyko sklandžiai.

-- Kas tau, Jonai, atsitiko? - klausiu jį paskui. - Per repeticijas sekėsi gerai, o kai prireikė viešai pasirodyti -- užsikirtai.

- Mat, vienas pažįstamas patarė man prieš dainuojant išgerti stiklinuką degtinės "ant drąsos." Sakė, tada ir balsas geriau skambėsias...

Pasirodė, kad alkoholis ne padėjo, o neigiamai atsiliepė.

Iš merginų solo pradėjo dainuoti Aušrutė, kuri turėjo puikų kontraltą, gerą muzikinę klausą bei atmintį ir gerai mokėsi. Vėliau ji tapo operos "Metropolitan" New Yorke soliste; gaila tik, kad anksti mirė.

Anglikasių mieste Shenandoah tuo metu apsigyveno M. Petrauskas. Šis miestas buvo netoli Mahanoy City, susiekimas su juo buvo patogus, tad aš vėl bendravau su M. Petrausku: dalyvaudavau jo koncertuose, spektakliuose,

AB Soderka

mokiais ir stebėdavau, kaip jis ruošdavo orkestrą operetėms. Dažnai jis man leisdavo ir padiriguoti.

Shenandoah miestas buvo kiek didesnis už Mahanoy City. Didžiama jo gyventojų sudarė lietuviai. Daug miesto deputatų, policijos pareigūnų ir net burmistras buvo lietuviai. O vis dėlto ir čia buvo užkampis, meno garsenybės retai kada teatvažiudavo. Ėmiau ilgėtis didmiesčio, jo operų, koncertų.

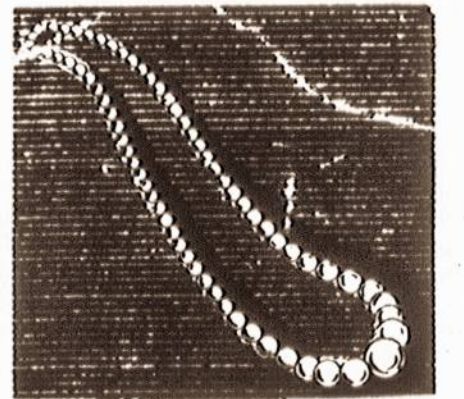
Pagaliau mano draugas Strumskis pasiūlo man važiuoti vargoninkauti į Scrantoną. Iš ten patogų nuvykti į New Yorką ir į gretimas lietuvių kolonijas: į Wilkes-Barre, Pittstoną, Kingstoną, Plymouthą ir kt., o svarbiausia - Scrantone yra gera konservatorija, į kurią aš norėjau įstoti.

Scrantone man pačiam teko suorganizuoti choras ir pradėti veikti muzikos srityje. Klebonas pranešė, kad šiame mieste gyvenęs didelis bedievis d-ras Jonas Šliūpas, ir liepė vengti pažinties su juo.

Įstojau į konservatorijos vokalinių fakultetą pas dėstytoją prancūzų; jis buvo ir tos konservatorijos direktorius. Vargonų mokiausi pas katedros vargonininką J. Daniel, plačiai išgarsėjusį virtuozą. Muzikos studijos man brangiai kainavo: už kiekvieną pamoką reikėdavo atskirai sumokėti, o manęs niekas nesubsidijavo ir jokių stipendijų nemokėjo. Kiek uždirdavau, viską pamokoms ir išleisdavau, nes norėjau tapti geru muziku.

Bus daugiau

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

PIRČIUPIO MOTINA

(kelta iš 1 psl.)

Iš kitų atsiliepimų įdomi yra rusų rašytojo Simonovo nuomonė. Jisai "Literaturnaja gazeta" puslapiuose yra rašęs: "...Šis paminklas puikus ir savo išraiškos jėga ir savo santūriu kuklumu; iš pilko granito iškalta figūra senos moters, lietuvės valstietės, atėjusios į gimtąjį kaimą ir neradusios ten nieko, išskyrus namų ir žmonių pelenus, — stovi fone sienos, kurioje įrėžti žuvusiųjų vardai.

Viskas taip paprasta ir griežta. Moteriškės figūra ne tik liūdinti, bet ir stipri, ji kviečia ne tik prisiminti ir lieti ašaras, bet prisiminti ir neatleisti... Skulptoriaus darbe labai akivaizdus principas: nieko nereikalingo, nieko išskyrus būtiniausią, ir tai suteikia monumentui rūstumo, tikslumo, susikaupimo pačiu svarbiausiu dalyku.

APIE PATĮ SKULPTORIŲ

Dail. Jokūbonis yra jaunosios kartos ir sovietinės Lietuvos produktas. Kai tie jo priminti žiaurumai vyko, jisai dar buvo gimnazijos suole.

Po karo jisai baigė Dailės institutą Vilniuje ir dabar gyvena ten pat su savo žmona Brone, taip pat dailininke, ir dukrele Egle, kurdamas vis naujus kūrinius.

Jisai Motinos paminklo projektas laimėjo pirmą vietą partijos ir vyriausybės 1957 m. paskelbtame konkurse paminklui Pirčiupyje sukurti.

Kadangi visoje Lietuvoje nepavykė surasti tokio didelio akmens paminklui, tai granitiniai luitai buvo atvežti iš Žitomiro srities, iš Ukrainos.

Pastaruoju metu dail. Jokūbonis dirba antkapinės skulptūros srityje, kuria antkapius rašytojai E. Tautkaitėi ir dail. Vienožinskiui.

Iš pirmųjų G. Jokūbonio kūrinių minimas Keturių komunarų paminklas su komunarų bareljefiniais portretais, "Mechanizatoriai," skulptūrinė kompozicija "Kolūkio pirmininkas." Saviveiklininko-šokėjo dekoratyvinė skulptūra, kartu su kitų dailininkų darbais puošia N. Akmenės kultūros namus. Mokytojo Januliono portretas, kurį dailininkas sukūrė pastaruoju metu, kritikų labai palankiai įvertintas.

KAS TAS PIRČIUPIS

Jisai Pirčiupio paminklą žiūrėdamas lietuvis, nesvarbu kokioje jisai pasvietėje bebūtų, pažins motiną. Tai nelyginant ir pačios Lietuvos simbolis, nesvarbu kokiais akiniais į paminklą jisai bežiūrėtų.

Dabar jį Pirčiupyje stovi 1944 m. vokiečių išžudytųjų gyventojų atminimui. Kaltė už tą tragediją Pirčiupyje verčiama vokiečiams ir lietuviams "fašistams."

Spaudoje ir net atskiromis knygomis tie įvykiai Lietuvoje tapo aprašyti, vis atkreipiant dėmesį tik į vokiečių žiaurumą. Laisvajame pasaulyje betgi stengiamasi pažūrėti ir iš antrosios pusės, būtent, neneigiant vokiečių žiaurumų, tam tikra kaltė metama ir patiems sovietams. O kai kurie tiesiog kaltina, kad patys komunistai šiuos žiaurumus Pirčiupyje išprovokavo. (Pirčiupio kaimas yra Trakų apskrityje, 44 km. nuo Vilniaus, Rudnikų girios krašte.)

O. UŽDAVINIENĖ, viena iš nedaugelio gyvų likusių Pirčiupio kaimo gyventojų, V. Tysliavienėi ją aplankius Lietuvoje, pasakoja apie tragediją. Tuo metu, kai vokiečiai šaudė ir degino Pirčiupio gyventojus, Uždavinienė buvo išvykusi kitur. Jos visi šeimos nariai žuvo.

Z. Serafino nuotrauka

Bostone leidžiamos Liet. Enciklopedijos 23 tome, šalia paminklo ir žudytųjų aukoms pastatytų kryžių nuotraukų, rašoma, kad sovietų desantininkai-partizanai 1944 m. birželio 3 d. apie 9 val. ryto nuo Pirčiupio pusės apšaudė miške vokiečių kariuomenės štabo ir Vilniaus gestapo lengvasias mašinas: 5 jų nukovė, kelis pasigrobė belaisviais, o kiti pabėgo į Eišiškes. Apie 11 val. atvyko vokiečių baudžiamasis būrys, kuris surinko visus Pirčiupio gyventojus ir tuo metu į kaimą atvykusius.

Iš surinktųjų gyventojų išskyrė keturis, paskui dar paleido tris. Pradžioje išrinko 15 vyrų nuvarė juos į

klojimą ir, ten surišę, klojimą padegė.

Vėliau vedė kitą 15 vyrų būrį ir t. t. Moteris surinko ir užsklendė pirkiose; pirkias padegė, o bėgančias moteris ir vaikus nušovė. Visas šis žmonių naikinimas truko 14-17 valandų. Vėliau tas kaimas buvo saugojamas vokiečių nuo pašalininių žmonių, kurie sugauti taip buvo įmetami į degantį kaimą.

Iš 143 kaimo gyventojų buvo sudeginta 104 ir dar į jį atsitiktinai patekę dviratininkai ir du iš miško išėję piemenukai, taigi iš viso 119/58 vyrai ir 61 moteris/.

Po ilgų prašymų sunaikintojo kaimo lavonus vokiečiai leido palaidoti birželio 11 d. tik artimiesiems dalyvaujant. Sudegę kaulai buvo surinkti į du didelius karsutus, o mažiau apdegę lavonai buvo palaidoti po 10-15 atskirose duobėse buv. J. Uždavinio klojimo vietoje,

kur buvo sudeginta pirmieji 15 vyrų.

Prisimenant devyniais deginimo vietas vėliau pastatyti devyni aukšti, spinduliniai mediniai kryžiai ir 1960 m. Gedimino Jokūbonio sukurtasis paminklas.

* Albino Žukausko knyga jaunesniojo ir vidutinio amžiaus vaikams, "Debesų piemenė," ką tik išėjo iš spaudos Vilniuje 10 tūkst. egz. tiražu, Keliolikas apsakymėlių rinkinyje autorius šnekasi su vaikais apie tai, kas gera ir kas bloga.

* Vilniaus universiteto ir N. Vilnios pedagoginio instituto saviveiklininkai apdovanoti už gerus pasirodymus penktojoje liaudies meno dekadėje. Dekadoje dalyvavo arti penkių tūkst. asmenų, atstovaujančių 147 chorų, ansamblių, orkestrų, šokių ir dramos ratelius.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual-Insurance Insure your tomorrow today!

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS IVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

* Apie 30 įvairių tautinių grupių atstovų šį pirmadienį, gegužės 6 d., dalyvaus Commodore Hotel įvyksiančiame priėmime, kurį rengia demokratų partijos tautinio k-to All Americans Council. Garbės svečiu bus Statė Departamento protokolo šefas Angler Biddle Duke su poniu, be to, žada dalyvauti prezidento Kennedy sesuo ir kunigaikštis Radziwill. Šis parengimas bus vienas pirmųjų socialinių pobūvių neseniai pradėjusios veikti All American Tarybos, kuri įkurta prie demokratų komiteto tautybių skyriaus. Lietuvius atstovaus arch. Ant. Varnas su grupe.

* Lietuvos vėliava Europos Pavergtųjų Tautų virtinoje nuo gegužės 2 d. pagaliau jau patalsyta. Užtruko beveik trys savaitės nuo to laiko, kai Vienybėje buvo atkreiptas dėmesys, jog Lietuvos trispalvė jau pusė metų, kai plevėsuoja aukštyn kojom.

* J. Šaltys, vienas teisėjų komisijos, išrinktos geriausių margučius bal. 27 d. įvyksiančiame LDD 7 kuopos baliuje, vakaro pradžioje svečiams paašškino margučių dažymo istoriją. Be jo, teisėjų komisijoje dar buvo A. Petrašėnė, Teresė Simas ir A. Paukštienė. Baliaus rengimo komisijoje darbuosė Br. Spūdienė, A. Buivydienė, J. Rimavičiūtė, Pr. Spūdys ir Ant. Swingle.

Lalmėjų komiteto narys J. Buivydas paskelbė margučių premijas, kurios atiteko Aidukevičienėi (pirmoji) ir III Bessie Trokonovskai. Vakaro programą vedė adv. J. Briedis. Sveikinimo žodį pasakė visa eilė saviškių ir svečių.

* Mikalina Miežienė (Miezen), Kiprijono žmona, gyv. 459 Essex St., Brooklyne, po ilgos ligos pasimirė balandžio 27 d. Buvo 66 metų amžiaus. Palaidota gegužės 1 d. šv. Trejybės kapinėse. Paliko dvi dukteris: Anne Broszeit iš Lindenhurst ir Helen Luthiel iš Rego Park, ir tris anūkus.

ORGANIZUOJA VYRŲ CHORĄ

Penkerius metus stebėdamas New Yorko lietuvių kolonijos gyvenimą, keliais atvejais esu kalbėjęs su įtakingesniais organizacijų vadovais vyrų choro organizavimo reikalu. Maniau, kad geriau tokį vienetą organizuoti po kokios nors bendrinės organizacijos vėliava, Deja, mano tokios užuominos atgarsio nerado.

Kadangi iki šiol tos minties dar vis nesu atsisakęs, o pagalbos tam reikalui iš niekur irgi jau nesitikiu, tai tokiam vienetui organizuoti imuosi savo asmeninės iniciatyvos. Nors esu daugelio mėgintas įtikinti, kad iš to nieko nebus, ir ne daug pagrindo turiu su tokia nuomone nesutikti, betgi manau, kad bandyti galima ir reikia.

Tad, brangūs lietuviai vyrai, lietuviško žodžio ir dainos mylėtojai, kreipiuosi į jus visus New Yorko papėdėj gyvenančius ir prašau rimtai ir jautriai atkreipti dėmesį į tokio vieneto-vyrų choro suorganizavimo rei-

kalą. Be amžiaus bei įsitikinimo skirtumų, būkime pasiruošę paskelbtu laiku atvykti nurodyton vieton į pirmąjį organizacinį vyrų choro susirinkimą. Kur ir kada toks susirinkimas, kur ir kada toks susirinkimas įvyks, iš anksto bus paskelbta vietinėj mūsų spaudoj ir per radiją.

Tokio pobūdžio skelbimą pradžioj darau todėl, kad noriu pirmiau sukelti dėmesį, kad apie tai būtų laiko pagalvoti, pakalbėti, padiskutuoti. Būsiu labai dėkingas, jei kas paaukos savo brangaus laisvalaikio valandėlę ir spaudoj pareikš savo nuomonę. Bus malonu ją išgirsti, nors ji būtų ir nepalanki.

Turėdamas vilties, kad šis mano kreipimasis neliks be palankaus atgarsio,

Jei kam kiltų noras tuo klausimu ką nors smulkiau ir greičiau sužinoti, prašau skambinti telef. EV-4-3440. Reiškiu pagarbą
VLADAS BALTRUŠAITIS

A. BACH įteikia BALFo pirmininkui, prel. J. Končiui Philadelphijos lietuvių auką - \$1,000 neseniai įvyksiančiame Balfo direktorių posėdyje New Yorke.

...ruošiasi parodai

Atkelta is 1 psl.

Tuo reikalu eksponatų sekcija, vadovaujama kun. L. Jankaus, yra išsiuntusi į viso pasaulio lietuvišką spaudą atsisaukimą, prašydama lietuvius atsiųsti Parodai eksponatų. Deja, dar labai mažai yra gauta atsiliepimų. Laukiama daugiau.

Nemažiau jautrus reikalas yra lėšų telkimas. Finansų sekcija, kurioje darbuojasi kun. dr. St. Valiušaitis ir inž. V. Dilys, ruošia platų planą lėšų telkimui.

Malonu, kad ir lietuviai sportininkai įsijungia į darbą. Jų Centro Vadovybė paskyrė A. Vaksele nuolatinį atstovą prie Parodos komiteto. Numatoma lietuviškos savaitės metu Parodoj turėti ir sporto šventę.

Akademinio jaunimo atstovas Al. Budreckas taip pat yra nuolatinis darbuotojas komiteto veikloje. Jo tikslas bus galimai daugiau įtraukti jaunimo į Parodos darbą ir tinkamą lietuvių atstovavimą.

Leidinių sekcijos pirm. Vyt. Vaitekūnas jau yra parengęs propagandinio leidi-

nio projektą, kuris netrukus bus atduotas spausdin-ti.

Visos kitos sekcijos taip pat turi planus ir studijuoja galimybes juos vykdyti.

Komitetas laukia plačiosios lietuvių visuomenės moralinės ir materialinės paramos didžiame užsi-mojime.

J. SIRUSAS

* Gegužės 5 d. 3 val. p. p. Maironio vardo šeštadieninė mokykla rengia vaikų pavasario kaukių balių. Numatoma pakartoti pereinamųjų Kalėdų eglutės programą, po kurios vyks kaukių paradas. Už idomiausius kostiumus bus skiriamos premijos. Prie stalų bus paruoštos vaišės ir gėrimai. Norintieji iš anksto užsisakyti vietas kreipiasi į mokyklos tėvų komitetą arba skambina MI 7-1541.

KIPRAS SAKALAUSKAS, Vienybės skaitytojas Woodhaven, savo giminaitę Janę K. Jasinskię, neseniai atvykusią iš Australijos, supažindina su New Yorko dangoraižiais. Jasinskienė atvyko Amerikon nuolatiniai apsigyventi.

Mirė A. Čepinskienė

Iš Washingtono telefonu pranešta, kad balandžio 30 dieną vėžio liga sirgusi Antanina Čepinskienė mirė su-laukusi 75 metų amžiaus.

Velionė buvo Mykolo Čepinskio našlė, Elenos Jur-

gellenės motina. Gyveno Brooklyne, bet nuolat būdavo pas dukterį Elena ir žen-tą dr. Kostą Jurgėla Washingtone.

Laidotuvės buvo gegužės 3 d. iš S. Aromiskio koplyčios Brooklyne.

IŠ BALFO VEIKLOS

Balandžio 30 d. buvo susirinkusi pirmojo savo posėdžio New Yorko Šimtojo skyriaus valdyba ir pasiskirstė pareigomis. Skyriaus ateinančių metų valdybai sutiko vadovauti Jonas Šlepetys, vicepirmininkais bus E. Kulber ir M. Virbickienė. Skyriaus sekretorius J. Jankus, o iždą (arti \$10,000 metinė apyvarta) tvarkys V. Dovydaitis, kuris iki šiol tą iždą gausiomis savo aukomis kasmet papildydavo.

Iždo dokumentaciją pri-

žiūrės: V. Alksnis, K. Bačauskas ir J. Zarauskas. Naujoji valdyba pasiryžo birželio mėn. pravesti naujų narių vaju ir ta proga paieškoti BALFo šalpai aukų, kuriomis BALFas gelbsti bausiųjų trėmimų aukas Sibire.

BALFo Centras balandžio mėn. gavo tik \$4,612, o išleido \$6,020. Didžioji išlaidų dalis, per \$2,000, buvo tremtinių šalpai V. Vokietijon.

K.J.L.

SVEČIUOSE PAS V. BUDRECKIENĘ, Elizabethę, N. J. Nuotraukoje iš k. i. d.: Ieva Trečiokienė, stovi Veronika Budreckienė ir Amelia Sinušienė ir Budreckienės duktė Veronika Mariani su savo dukrele ir sūnumi atvykusi iš Washingtono. Walter Sinus nuotrauka